

บทที่ 1

ภารกิจ อำนาจหน้าที่ และโครงสร้าง ศูนย์ปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์

1.1 ที่มา

กรมประชาสัมพันธ์ ในฐานะองค์กรหลักด้านการประชาสัมพันธ์และเป็นศูนย์กลางข่าวสาร โครงการ กิจกรรมต่าง ๆ และนโยบายสำคัญของรัฐบาล โดยมีสื่อต่าง ๆ ของกรมประชาสัมพันธ์ เป็นช่องทางในการดำเนินการตามบทบาทหน้าที่ เช่น วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต สิ่งพิมพ์ สื่อกิจกรรม นิทรรศการ ฯลฯ เพื่อให้ประชาชนได้มีโอกาสรับรู้ เกิดความรู้ ความเข้าใจ สามารถใช้ข้อมูลข่าวสารของรัฐเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ เพื่อนำไปสู่การสร้างเสริมความเข้มแข็งของสังคมไทยโดยรวม

เพื่อวางแผนงานในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว กรมประชาสัมพันธ์จึงได้จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ (Information Operation Center - IOC) เป็นหน่วยงานภายในของกรมประชาสัมพันธ์ บริหารในรูปแบบคณะกรรมการ โดยมีอธิบดีกรมประชาสัมพันธ์เป็นประธานคณะกรรมการบริหารศูนย์ รองอธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ (นายธีระพงษ์ โสตาศรี) เป็นรองประธานฯ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านวิชาการประชาสัมพันธ์ (นางทัศนีย์ ผลชานิก) เป็นกรรมการและเลขานุการ นอกจากนั้น กรมประชาสัมพันธ์ยังได้จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ขึ้น โดยมีนายทินรัตน์ สัจจาพิทักษ์ รักษาการประชาสัมพันธ์จังหวัดปทุมธานีเป็นหัวหน้าศูนย์ปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ นอกจากนั้น ยังได้จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ที่สำนักประชาสัมพันธ์เขต 1-8 (Information Operation Center - Region 1-8) และศูนย์ปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์จังหวัด 75 จังหวัด (Information Operation Center - Province)

ศูนย์ปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ (Information Operation Center - IOC) มีภารกิจในการบริหารประเด็นและบริหารสื่อ จากการตรวจสอบและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนผ่านสื่อทุกรูปแบบ และการจัดทำข้อมูลเชิงลึก และให้บริการข้อมูลแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อตอบสนองการทำงานของกรมประชาสัมพันธ์ในด้านการสื่อสาร การสร้างความเข้าใจระหว่างประชาชนกับรัฐบาล และประชาชนกับประชาชน ทั้งในสถานการณ์ปกติและในภาวะวิกฤติ โดยในสถานการณ์วิกฤติ ให้มีการวางแผนทางปฏิบัติร่วมกันที่ชัดเจนและสอดคล้องเป็นระบบทั้งภายในหน่วยงานและกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อป้องกันความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินจากภาวะวิกฤติที่อาจจะเกิดขึ้น

1.2 การกิจ

1.2.1 บริหารการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารจากภาครัฐสู่ประชาชนอย่างรวดเร็ว และถูกต้องตรงตามความเป็นจริง

1.2.2 เป็นศูนย์กลางในการบริหารงาน สั่งการ ปฏิบัติการ และประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการป้องกันและควบคุมภาวะวิกฤติและสถานการณ์ฉุกเฉิน ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ ผ่านช่องทางการสื่อสารต่างๆ อย่างรวดเร็ว ต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ

1.2.3 สร้างและบริหารเครือข่ายการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของกรมประชาสัมพันธ์โดย กระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน

1.2.4 ตรวจสอบและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนผ่านสื่อทุกรูปแบบ และสะท้อนกลับสู่ ภาครัฐอย่างรวดเร็ว

1.3 กลุ่มเป้าหมาย

1.3.1 สื่อมวลชนทั้งในและต่างประเทศ

1.3.2 หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เป็นเครือข่ายประชาสัมพันธ์ของกรมประชาสัมพันธ์

1.3.3 ประชาชนที่เปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อของกรมประชาสัมพันธ์ และสื่ออื่นๆ ที่เป็น เครือข่ายของกรมประชาสัมพันธ์

1.4 พื้นที่เป้าหมาย

1.4.1 พื้นที่ความรับผิดชอบของกรมประชาสัมพันธ์ในส่วนกลาง

1.4.2 พื้นที่ความรับผิดชอบของสำนักประชาสัมพันธ์เขต 1 – 8

1.4.3 พื้นที่ความรับผิดชอบของสำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดทั้ง 75 จังหวัด

1.5 โครงสร้างศูนย์บริหารข้อมูลข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์

1.5.1 ระบบงาน

จัดตั้งให้ศูนย์ปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ (Information Operation Center – PRD) เป็นหน่วยงานภายในของกรมประชาสัมพันธ์ รายงานตรงต่ออธิบดีบริหารในรูปแบบ คณะกรรมการ และมีระบบงาน 3 ระดับ ดังนี้.-

1) ศูนย์บริหารข้อมูลข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ส่วนกลาง ณ กรมประชาสัมพันธ์ กรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นศูนย์กลางของระบบ ทั้งในเชิงการติดตามข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่างๆ และการ เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์เชิงรุก

2) ศูนย์ปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ สำนักประชาสัมพันธ์เขต 1-8 (IOC- Region 1-8) ณ สำนักประชาสัมพันธ์เขต 1 – 8 เพื่อการศูนย์กลางระดับภูมิภาคในการ เชื่อมโยงข้อมูลข่าวสาร โดยทำหน้าที่ทั้งในส่วนของการรับข่าวสารจากส่วนกลางเพื่อเผยแพร่ และ ส่งผ่านข้อมูลข่าวสารสำคัญในพื้นที่กลับมายังส่วนกลาง

3) ศูนย์ปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ 75 จังหวัด ณ สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดทั่วประเทศ เพื่อทำหน้าที่ในการเชื่อมโยงการปฏิบัติกับศูนย์ปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์สำนักประชาสัมพันธ์เขต 1 – 8 และส่งผ่านข้อมูลข่าวสารในจังหวัดที่รับผิดชอบ

1.5.2 ศูนย์บริหารข้อมูลข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ ส่วนกลาง มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1) ติดตาม (Monitor) ข้อมูล ข่าวสาร เนื้อหา รายการ และบทความที่นำเสนอผ่านสื่อต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ได้แก่ สื่อวิทยุกระจายเสียงและวิทยุชุมชน สื่อโทรทัศน์ฟรีทีวี เคเบิลทีวี โทรทัศน์ดาวเทียม สื่อหนังสือพิมพ์ นิตยสาร และสื่อสารสนเทศ

2) สรุปประเด็นการข่าว เนื้อหารายการและเหตุการณ์และเสนอประเด็นการประชาสัมพันธ์ในแต่ละวัน รวมถึงกำหนดประเด็นการนำเสนอ (Issue) ผ่านระบบสื่อและเครือข่าย

3) วิเคราะห์ ประเมินสถานการณ์และประเด็นปัญหาที่อาจมีผลกระทบต่อประเทศชาติทั้งในด้านความมั่นคง เศรษฐกิจ การเมืองและสังคม รวมถึงในกรณีมีเหตุฉุกเฉินจำเป็น

4) ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

1.5.2 ศูนย์ปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ สปข. 1 – 8 และศูนย์ปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์จังหวัด (75 จังหวัด) มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1) ศึกษา วิเคราะห์ระบบการสื่อสารและเนื้อหาในการสื่อสาร รวมทั้งเสนอแนะแนวทางในการบริหารสื่อเพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านเครือข่ายต่าง ๆ

2) กำหนดนโยบายและประเด็นการนำเสนอ ผ่านระบบสื่อและเครือข่าย เพื่อสร้างความเข้าใจระหว่างประชาชนกับรัฐบาลและประชาชนกับประชาชน โดยการจัดประชุมคณะกรรมการฯ คณะทำงาน ฯ (ถ้ามี) ไม่ต่ำกว่าเดือนละ 1 ครั้ง ยกเว้นในกรณีมีเหตุฉุกเฉินจำเป็น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม

3) ประสานงาน รับนโยบายการบริหารจัดการกับข้อมูลข่าวสารกับส่วนกลางและหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อนำมาปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

4) รายงานผลการดำเนินงาน ปฏิบัติการ ตลอดจนเสนอแนะข้อคิดเห็นกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

5) แต่งตั้งคณะทำงานในพื้นที่ได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้โดยคำนึงถึงประโยชน์ที่ราชการจะได้รับเป็นประการสำคัญ

6) ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

1.5.3 คณะกรรมการบริหารศูนย์ปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ สปข. 1 – 8 ประกอบด้วย ผอ.สปข.1-8 เป็นประธานคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ผอ.สทท.,ผ.สวท.,ผ.ส่วน และประชาสัมพันธ์จังหวัดในพื้นที่เป็นกรรมการ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องที่ได้รับมอบหมาย เป็นกรรมการและเลขานุการ

1.5.4 คณะกรรมการบริหารศูนย์ปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ จังหวัด ประกอบด้วย ประชาสัมพันธ์จังหวัด เป็นประธานคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ผอ.สทท.,ผ.สวท.,ผ.สคท. ในจังหวัดเป็นกรรมการ นักประชาสัมพันธ์ ประจำสำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการ หัวหน้าฝ่ายข่าว สทท.หรือ สวท. ในจังหวัดเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

1.6 การเชื่อมโยงประเด็นไปสู่การปฏิบัติ

1.6.1 การปฏิบัติในสถานการณ์ปกติ มุ่งเน้นการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ ผ่านช่องทางการสื่อสารต่างๆ ในเชิงลึก เช่น การให้บริการข้อมูล / ข้อเท็จจริงของ สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม การศึกษา และอื่นๆ ที่มีความสำคัญผ่าน เว็บไซต์ และการนำข้อมูลไปใช้ในการจัดทำแผน / ยุทธศาสตร์ การกำหนดรูปแบบ / ทิศทางการ บริหารข้อมูลข่าวสาร และการดำเนินการประชาสัมพันธ์ของชาติ และการบริหารจัดการภายในของ กรมประชาสัมพันธ์ เพื่อให้เกิดการประชาสัมพันธ์เชิงรุก โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่สามารถนำ ข้อมูลไปใช้ได้ เช่น สำนักนโยบายและแผนการประชาสัมพันธ์ (การจัดทำแผนประชาสัมพันธ์ของ ชาติ การจัดทำแผนงาน / โครงการของ กปส.) สนข. (การให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่หน่วยงานอื่น) สวท. / สทท. / สพป. (การผลิตรายการ/การจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์) สปข. (การเชื่อมโยง แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร) เป็นต้น

1.6.2 การปฏิบัติในภาวะวิกฤติ มุ่งเน้นการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเพื่อสร้างความรู้ ความ เข้าใจ ผ่านช่องทางการสื่อสารต่างๆ อย่างรวดเร็ว เพื่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาและไม่เกิดความ สับสนตื่นตระหนก เช่น การจัดทำข่าวประชาสัมพันธ์ การให้บริการข้อมูล / ข้อเท็จจริงของ สถานการณ์ผ่านเว็บไซต์ การแถลงข่าวผ่านสื่อ / ระบบ Video Conference ฯลฯ ทั้งนี้ การแถลงข่าว ผ่านระบบ Video Conference ต้องมีระบบการแจ้งล่วงหน้า เพื่อให้ศูนย์ฯ สปข.1-8 ประสานเชิญ สื่อมวลชนในพื้นที่ เพื่อเข้าร่วมรับฟังการแถลงข่าวผ่านระบบ Video Conference ทั้งนี้ ระบบ ดังกล่าว สามารถเปิดให้สื่อมวลชนในพื้นที่สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ สำหรับการจัดทำข่าว ประชาสัมพันธ์ และการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ ต้องมีความรวดเร็วและ สามารถกระจายได้อย่างทั่วถึงผ่านทางเทคโนโลยีที่สะดวกรวดเร็ว

ตอนที่ 2

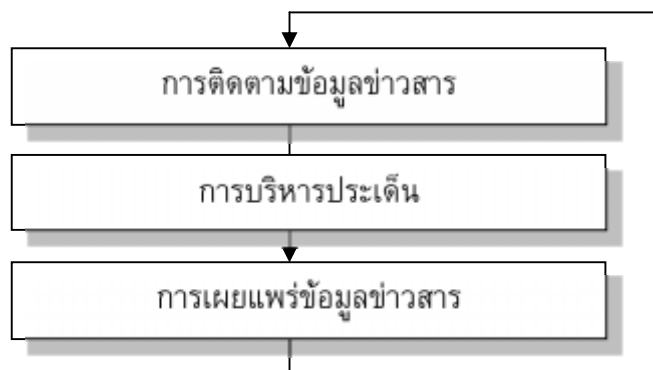
การปฏิบัติงานในสถานการณ์ปกติ

2.1 หลักการ

การดำเนินงานศูนย์ปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ในสถานการณ์ปกติ มุ่งเน้นบริหารข้อมูลข่าวสารและการประชาสัมพันธ์ โดยการพัฒนาระบบการติดตาม สังเคราะห์ วิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารในเชิงลึก และพัฒนาระบบการตรวจสอบและรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ผ่านสื่อทุกรูปแบบ

โดยกระบวนการหลักประกอบด้วย 3 กระบวนการ ดังนี้

1. การติดตามข้อมูลข่าวสาร
2. การบริหารประเด็น
3. การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร

2.2 วัตถุประสงค์

2.2.1 เพื่อกำหนดรูปแบบ/ทิศทางการบริหารข้อมูลข่าวสาร ในการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารจากภาครัฐให้ไปสู่ประชาชนมีความเป็นเอกภาพ รวดเร็วและถูกต้องตรงกับความ เป็นจริง ผ่านช่องทางการสื่อสารต่างๆ ทั้งในสังกัดกรมประชาสัมพันธ์และเครือข่ายอย่างรวดเร็ว และถูกต้องตรงกับความ เป็นจริง

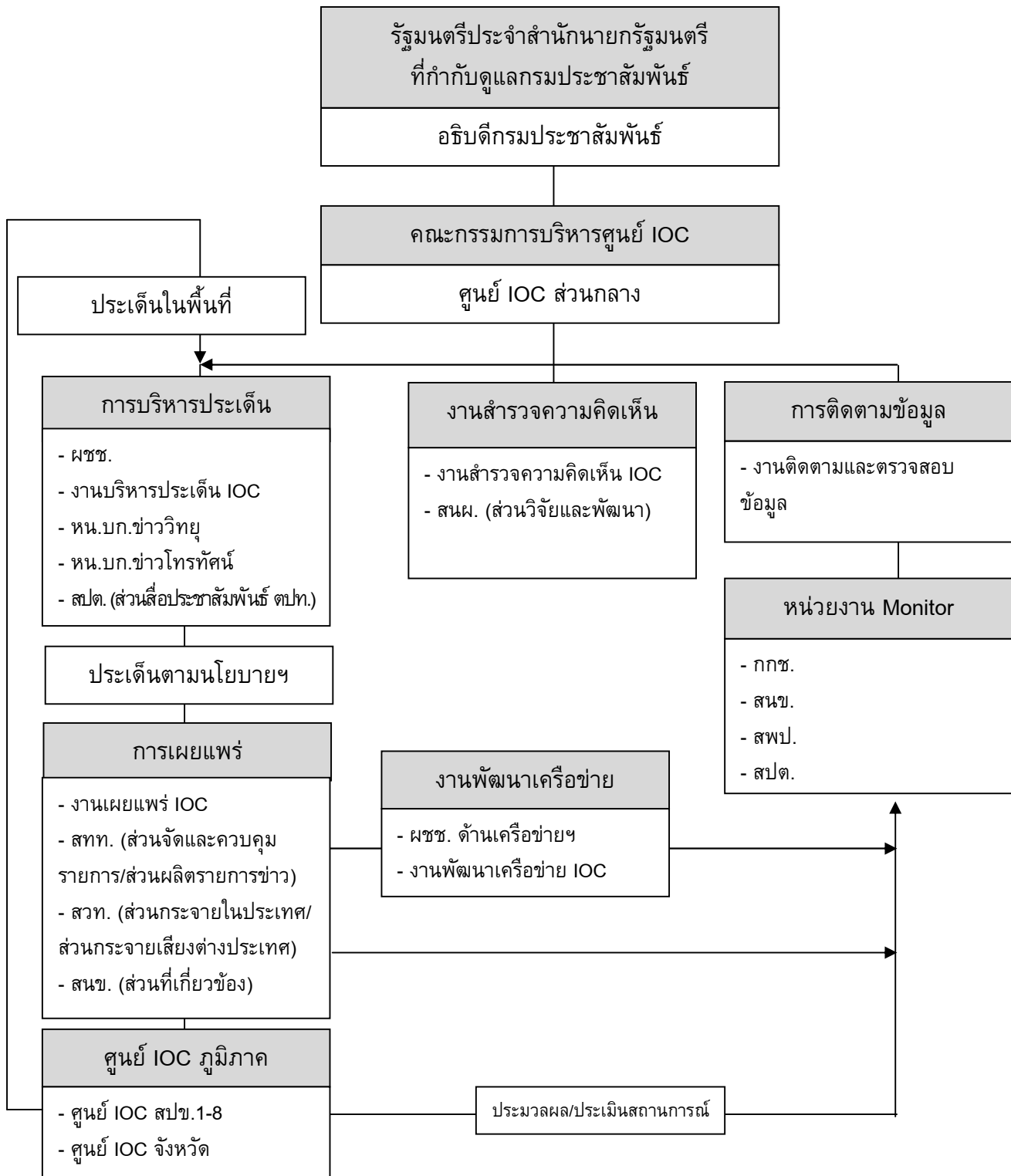
2.2.2 เพื่อจัดทำและรวบรวมข้อมูลในเชิงลึก เพื่อนำไปใช้ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ การดำเนินการประชาสัมพันธ์ของชาติ การบริหารจัดการภายในของกรมประชาสัมพันธ์ เพื่อให้เกิด การประชาสัมพันธ์เชิงรุก และให้บริการสื่ออื่นๆ เช่น การให้บริการข้อมูล/ข้อเท็จจริงของสถานการณ์ ด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม การศึกษา และอื่นๆ ที่มีความสำคัญผ่านเว็บไซต์

2.2.3 เพื่อสร้างและบริหารเครือข่ายการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของกรมประชาสัมพันธ์ โดยกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน

2.2.4 เพื่อตรวจสอบและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนผ่านสื่อทุกรูปแบบ และสะท้อนกลับสู่ภาครัฐอย่างรวดเร็ว

2.3 กระบวนการดำเนินการ

2.3.1 องค์ประกอบของศูนย์ปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ในสถานการณ์ปกติ

2.3.2 หน้าที่ศูนย์ปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ในสถานการณ์ปกติ

(1) หัวหน้าศูนย์ปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์(IOC) มีหน้าที่รับผิดชอบการบริหารจัดการในภาพรวมทั้งหมด

(2) หัวหน้างานติดตามข้อมูล มีหน้าที่วางแผน/กำหนดแนวทางการดำเนินการติดตามการนำเสนอข้อมูลข่าวสารทางสื่อต่างๆ ได้แก่ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ วิทยุชุมชน กิจกรรมที่ไม่ใช้คลื่นความถี่ (เคเบิลทีวี / โทรทัศน์ผ่านดาวเทียม) สื่อสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์ และสื่อต่างประเทศ ,สรุปประเด็นวิเคราะห์ในเบื้องต้นต่อแนวโน้มความคิดเห็นของสื่อและประชาชนที่สื่อนำเสนอ รวมทั้งประเด็นสำคัญ ปัญหา และแนวทางการแก้ไข รายงานศูนย์บริหารข้อมูลข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ส่วนกลาง และผู้เกี่ยวข้อง

(3) หัวหน้างานบริหารประเด็น ทำหน้าที่ศึกษาวิเคราะห์ /สรุปประเด็น/วิเคราะห์เชิงลึกกำหนดประเด็นการจัดทำข้อมูลเชิงลึกจากแหล่งข้อมูลต่างๆ เพื่อจัดทำเสนอแนะแนวทางและบริหารประเด็นการประชาสัมพันธ์ของรัฐบาล หน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานอื่น เพื่อให้เกิดประโยชน์สาธารณะอย่างสูงสุด ทั้งในสถานการณ์ฉุกเฉิน / เร่งด่วน และสถานการณ์ปกติ

(4) หัวหน้างานพัฒนาเครือข่าย มีหน้าที่ศึกษา /วิเคราะห์ข้อมูล และประสานข้อมูลกับเครือข่ายการประชาสัมพันธ์ของกรมประชาสัมพันธ์ และดำเนินการพัฒนาและสร้างสัมพันธ์อันดีกับเครือข่ายการประชาสัมพันธ์ของกรมประชาสัมพันธ์

(5) หัวหน้างานเผยแพร่ มีหน้าที่เผยแพร่/ประชาสัมพันธ์/ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการเผยแพร่/ประชาสัมพันธ์/ประสานเครือข่ายสื่อประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความเข้าใจและใช้ข้อมูลในการประชาสัมพันธ์กิจการของรัฐ สื่อสารนโยบายของรัฐบาล หน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานอื่น ทั้งในสถานการณ์เร่งด่วน/ฉุกเฉิน ให้บริการข้อมูลข้อเท็จจริงของสถานการณ์ผ่านเว็บไซต์/ถึงข่าว(Text & Pictures)รวมทั้งจัดแถลงข่าวผ่านระบบ Video Conference

(6) หัวหน้างานสำรวจความคิดเห็น มีหน้าที่ประสาน/ดำเนินการสำรวจและบันทึกข้อมูล วิเคราะห์ความคิดเห็นในภาพรวมและสรุปนำเสนอศูนย์บริหารข้อมูลข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ส่วนกลาง และผู้เกี่ยวข้อง

(7) หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป มีหน้าที่ปฏิบัติงานสารบรรณ ธุรการ บุคลากร พัสดุ การเงิน และสวัสดิการของศูนย์ จัดทำคำขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี จัดทำแผนปฏิบัติงานของศูนย์ และรวบรวมจัดทำผลการปฏิบัติงานสถิติ ข้อมูลและงานเกี่ยวกับสารสนเทศของศูนย์

2.3.3 ในการรายงาน ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรายงานตามแบบรายงาน ดังนี้

ลำดับ	หน่วยงาน	ประเด็นรายงาน	ระยะเวลา
หน่วยงานติดตามตรวจสอบ (Monitor)			
1.	กกช.,สปต.สนช.	ข้อมูลข่าวสารสถานการณ์ปัจจุบัน	16.30 น.ของทุกวัน
		ผลการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารตามนโยบายฯ ผ่านสื่อต่างๆ	ทุกวันศุกร์
2.	สนช.,ศูนย์ IOC สปช. 1 – 8 และศูนย์IOC จังหวัด 75 จังหวัด	ข้อมูลข่าวสารสถานการณ์ปัจจุบัน หรือประเด็นสำคัญในพื้นที่ (ถ้ามี)	แล้วแต่กรณี
		ผลการดำเนินการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารตามนโยบายฯ	ทุกวันศุกร์
หน่วยงานดำเนินการ			
3.	สนช.,สทท.,สวท สนช.,ศูนย์ IOC สปช. 1 – 8 และศูนย์IOC จังหวัด 75 จังหวัด	ผลการดำเนินการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารตามนโยบายฯ	ทุกวันศุกร์

(1) ศูนย์ฯ จังหวัด ให้รายงานต่อศูนย์ฯ สปช. ในพื้นที่ ยกเว้นกรณีเร่งด่วน ให้รายงานมายังศูนย์ฯ ส่วนกลาง พร้อมทั้งแจ้งให้ศูนย์ฯ สปช.ทราบด้วย

(2) การรายงานผล ในระยะที่ 1 ให้รายงานผลทางอีเมลแอดเดรส ioc_prd@hotmail.com และ info@prd.go.th โดยระบุชื่อหน่วยงานและช่วงเวลาชัดเจนตามตัวอย่าง โดยไม่ต้องรายงานด้วยเอกสาร แต่ให้เก็บเอกสารหลักฐานไว้ที่หน่วยงาน ทั้งนี้ เมื่อมีการวางระบบสารสนเทศในการรับส่งข้อมูลและระบบถึงข่าวเรียบร้อย จะแจ้งวิธีการการรายงานให้แต่ละหน่วยงานทราบต่อไป

ตัวอย่าง 1. เรื่อง : รายงานผล สปช.1 (1-8 ม.ค.53)

2. เรื่อง : รายงานการ Monitor กกช. (1 ม.ค. 53 เวลา ... (ถ้ามี))

(3) ศูนย์บริหารข้อมูลข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ส่วนกลาง สรุปวิเคราะห์นำเสนอผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1) สรุปผลการติดตามตรวจสอบและการดำเนินการตามประเด็นประจำสัปดาห์ รายงานที่ประชุมคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ทุกวันจันทร์

2) สรุปผลการติดตามตรวจสอบและการดำเนินการตามประเด็น ในรอบเดือน รายงานที่ประชุม คบส. ทุกเดือน

3) นำข้อมูลไปบริหารประเด็นเพื่อกำหนดทิศทางการเผยแพร่ผ่านสื่อของ กปส.และเครือข่ายในสัปดาห์ต่อไป

4) สรุปวิเคราะห์ประเมินสถานการณ์และประเด็นปัญหาที่อาจมีผลกระทบต่อ ประเทศชาติทั้งในด้านความมั่นคง เศรษฐกิจ การเมืองและสังคม รวมถึงในกรณีมีเหตุฉุกเฉินจำเป็น เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านต่อไป

ตอนที่ 3

การปฏิบัติงานในภาวะวิกฤติ

3.1 หลักการ

กรมประชาสัมพันธ์ ในฐานะที่เป็นองค์กรหลักด้านการประชาสัมพันธ์ และเป็นศูนย์กลางข่าวสารของรัฐ เพื่อให้ประชาชนได้มีโอกาสรับรู้และเข้าใจในข้อมูลข่าวสารของรัฐ โดยเมื่อเกิดภาวะวิกฤติ กรมประชาสัมพันธ์ต้องรับผิดชอบในการเป็นศูนย์กลางด้านการประชาสัมพันธ์และการจัดการข่าวสารในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยต่าง ๆ เช่น ภัยพิบัติจากธรรมชาติ เช่นอุทกภัย ภัยจากแผ่นดินถล่ม ภัยแล้ง รวมทั้งที่ผ่านมา กรมประชาสัมพันธ์ได้มีส่วนเกี่ยวข้องในเหตุการณ์ทางการเมือง รวมทั้งเหตุการณ์การชุมนุมประท้วงต่าง ๆ จนทำให้ก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินและอาคารสถานที่ของทางราชการ

ดังนั้น เพื่อเป็นการเตรียมการป้องกันความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินจากภาวะวิกฤติที่อาจจะเกิดขึ้น กรมประชาสัมพันธ์จึงต้องมีแนวทางการป้องกันและและควบคุมภัยพิบัติและสถานการณ์ฉุกเฉิน ทั้งการกำกับดูแลการปฏิบัติและระเบียบปฏิบัติงานร่วมกันที่ชัดเจนและสอดคล้องประสานเป็นระบบทั้งภายในหน่วยงานและกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่องและเกิดความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน

3.2 วัตถุประสงค์

3.2.1 เป็นศูนย์กลางในการบริหารงาน สั่งการ ปฏิบัติการ และประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและควบคุมภาวะวิกฤติและสถานการณ์ฉุกเฉิน ให้ทราบและเข้าใจในการกิจ หลักการ ขั้นตอน และวิธีการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน

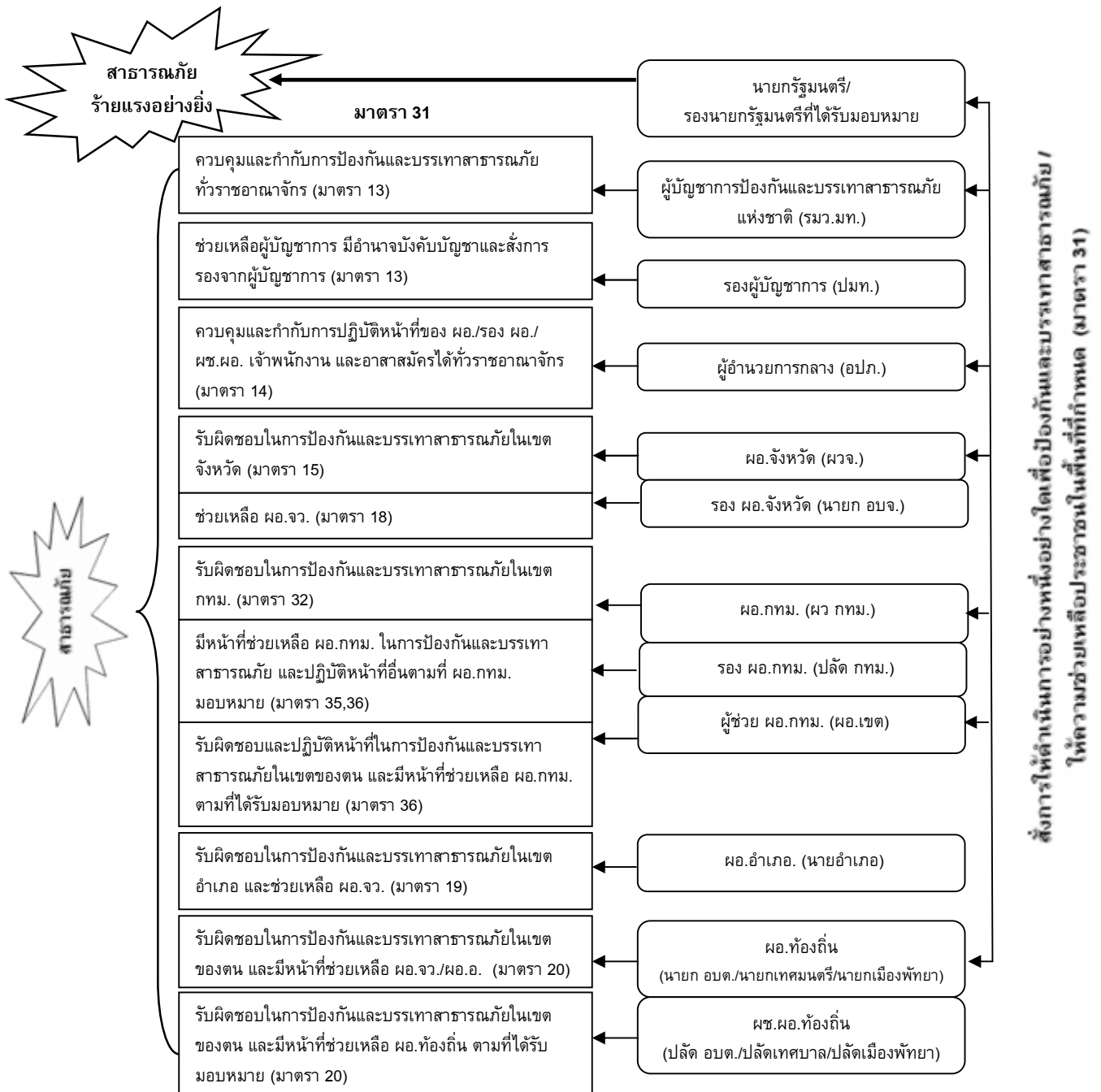
3.2.2 เพื่อให้การป้องกันและควบคุมภาวะวิกฤติและสถานการณ์ฉุกเฉินของกรมประชาสัมพันธ์ มีขั้นตอนและมีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนการดำเนินงานและเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ ไว้รองรับภาวะวิกฤติและสถานการณ์ฉุกเฉินตามลักษณะความเสี่ยงในทุกขั้นตอน ทั้งในช่วงก่อนเกิดภัย ขณะเกิดภัยและภายหลังที่ภัยได้ผ่านพ้นไปแล้ว

3.2.3 เพื่อให้มีการวางระบบการเฝ้าระวัง ประเมินสถานการณ์ ติดตามตรวจสอบและรวบรวมข้อมูลข่าวสาร และสรุปประเด็น/วิเคราะห์เพื่อกำหนดแนวทางในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ประชาชน

3.2.4 เพื่อกำหนดแนวทางดำเนินการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ ผ่านช่องทางการสื่อสารต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว ต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ เช่น การจัดทำข่าวประชาสัมพันธ์ การให้บริการข้อมูล / ข้อเท็จจริงของสถานการณ์ผ่านเว็บไซต์ การแถลงข่าวผ่านสื่อ / ระบบ Video Conference ฯลฯ

3.3 การบริหารจัดการสาธารณภัยของประเทศไทย

ตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.2550 ขึ้น เพื่อให้เป็นกฎหมายหลักในการบริหารจัดการสาธารณภัยในปัจจุบัน และมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 6 พฤศจิกายน 2550 เป็นต้นมา กำหนดบุคคลผู้มีอำนาจหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยและผู้เกี่ยวข้องไว้อย่างเป็นเอกภาพ ชัดเจนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับประเทศ ระดับจังหวัด และระดับท้องถิ่น

3.4 ขอบเขตสาธารณภัย

การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ กำหนดขอบเขตสาธารณภัยไว้ดังนี้

3.3.1 ด้านสาธารณภัย หมายถึง อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ภัยแล้ง โรคระบาดในมนุษย์ โรคระบาดสัตว์ โรคระบาดสัตว์น้ำ การระบาดของศัตรูพืช ตลอดจนภัยอื่นๆ อันมีผลกระทบต่อสาธารณชนไม่ว่าเกิดจากธรรมชาติ มีผู้ทำให้เกิดขึ้น อุบัติเหตุ หรือเหตุอื่นๆใด ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกายของประชาชน หรือความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชน หรือของรัฐ และให้ความหมายรวมถึงภัยทางอากาศ และการก่อวินาศกรรมด้วย

ประกอบด้วย 14 ประเภทภัย คือ

- 1) อุทกภัยและดินโคลนถล่ม
- 2) ภัยจากพายุหมุนเขตร้อน
- 3) ภัยจากอัคคีภัย
- 4) ภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตราย
- 5) ภัยจากการคมนาคมและขนส่ง
- 6) ภัยแล้ง
- 7) ภัยจากอากาศหนาว
- 8) ภัยจากไฟฟ้าและหมอกควัน
- 9) ภัยจากแผ่นดินไหวและอาคารถล่ม
- 10) ภัยจากคลื่นสึนามิ
- 11) ภัยจากโรคระบาดในมนุษย์
- 12) ภัยจากโรค แมลง สัตว์ ศัตรูพืชระบาด
- 13) ภัยจากโรคระบาดสัตว์และสัตว์น้ำ
- 14) ภัยจากเทคโนโลยีสารสนเทศ

3.4.2 ด้านความมั่นคง หมายถึง ภัยที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ เช่น ภัยจากการก่อวินาศกรรม ภัยจากการก่อการร้าย ภัยจากทุ่นระเบิด/กับระเบิด ภัยทางอากาศ การก่อการจลาจล ภัยจากการสู้รบ และภัยจากการสงคราม เป็นต้น ตามกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันประเทศ และกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนประกอบด้วย 4 ประเภทภัย คือ

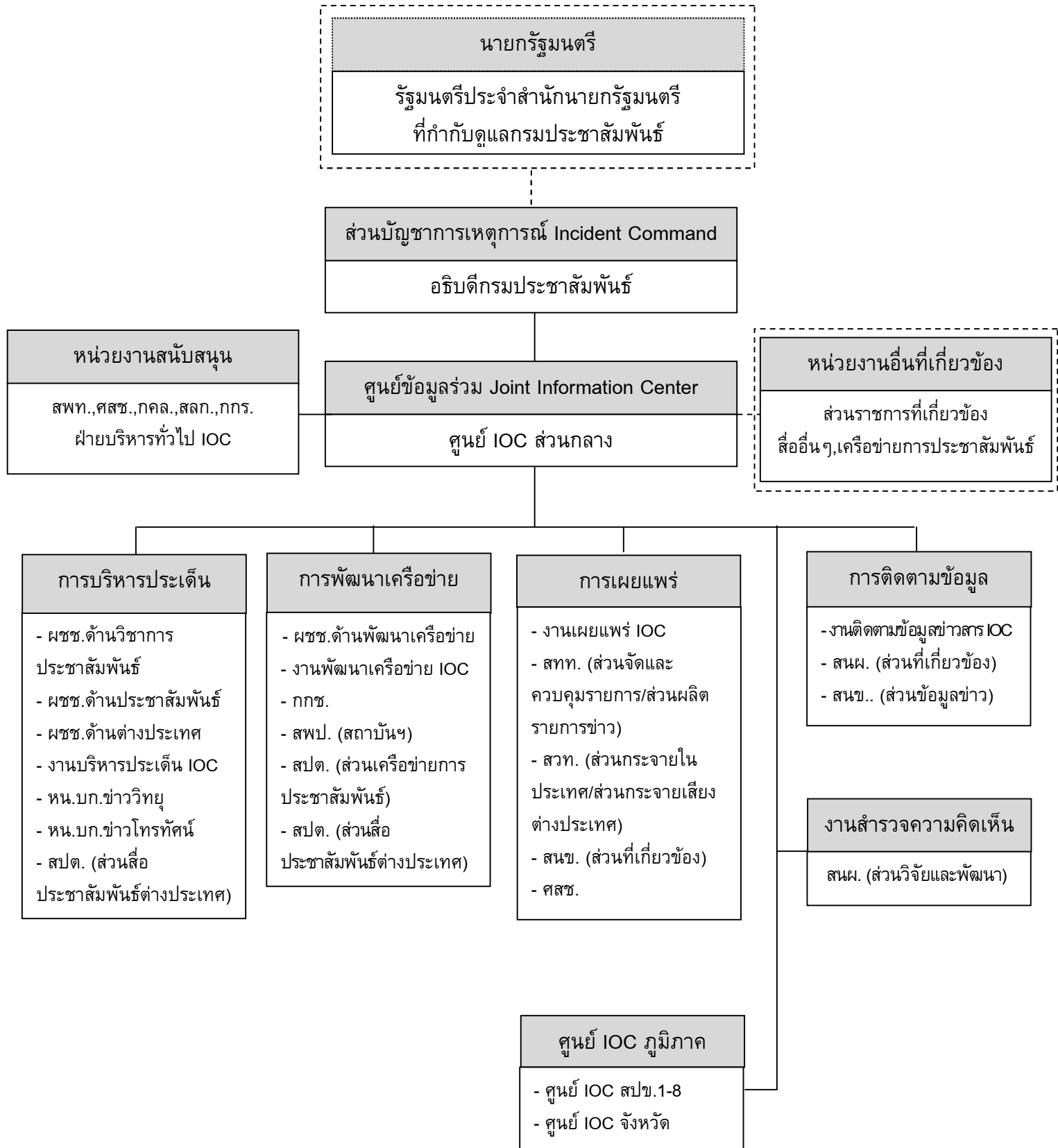
- 1) ภัยจากการก่อวินาศกรรม
- 2) ภัยจากทุ่นระเบิดกับระเบิด
- 3) ภัยทางอากาศ
- 4) ภัยจากการชุมนุมประท้วงและก่อการจลาจล

3.5 ความรุนแรงของสาธารณภัย

ความรุนแรงของสาธารณภัยแบ่งเป็น 4 ระดับ โดยมีผู้รับผิดชอบตามระดับความรุนแรง ดังนี้

ระดับ	ความรุนแรง	การจัดการ
1	สาธารณภัยที่เกิดขึ้นทั่วไปหรือมีขนาดเล็ก	ผู้อำนวยการท้องถิ่น ผู้อำนวยการอำเภอ และ/หรือ ผู้ช่วยผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร สามารถควบคุมสถานการณ์และจัดการระงับภัยได้โดยลำพัง
2	สาธารณภัยขนาดกลาง	ผู้อำนวยการในระดับ 1 ไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ได้ ผู้อำนวยการจังหวัด และ/หรือ ผู้อำนวยการกรุงเทพมหานครเข้าควบคุมสถานการณ์
3	สาธารณภัยขนาดใหญ่ที่มีผลกระทบรุนแรงกว้างขวาง หรือ สาธารณภัยที่จำเป็นต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญหรืออุปกรณ์พิเศษ	ผู้อำนวยการในระดับ 2 ไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ได้ ผู้อำนวยการ และ/หรือผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ เข้าควบคุมสถานการณ์
4	สาธารณภัยขนาดใหญ่ที่มีผลกระทบร้ายแรงอย่างยิ่ง	นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรี ที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย ควบคุมสถานการณ์

3.6 องค์ประกอบของศูนย์ปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ในภาวะวิกฤติ

3.7 หน้าทีศูนย์ปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ในภาวะวิกฤติ

(1) อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ หรือรองอธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ที่ได้รับมอบหมายรับผิดชอบการบริหารจัดการเหตุการณ์ในภาพรวมทั้งหมด โดยมีอำนาจดำเนินการ ดังนี้

1) สั่งการเข้าสู่แผนปฏิบัติการในสถานการณ์ฉุกเฉิน ตามระดับความรุนแรง เช่น พระราชบัญญัติรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ.2551, พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.2548 หรือการประกาศพื้นที่ภัยพิบัติในพื้นที่ส่วนกลาง จังหวัด หรือกลุ่มจังหวัด ตามแผน “พระอินทร์ 1” “พระอินทร์ 2” หรือ “พระอินทร์ 3”

2) จัดประชุมผู้บริหาร เพื่อประกอบการตัดสินใจสั่งการรองรับสถานการณ์ฉุกเฉิน

3) สั่งการให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องตามแผนปฏิบัติการในสถานการณ์ฉุกเฉิน มารายงานตัวยังศูนย์ IOC ส่วนกลาง ศูนย์ IOC ส่วนภูมิภาค หรือศูนย์ IOC จังหวัด

(2) หัวหน้าศูนย์ปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ (IOC) มีหน้าที่ดำเนินการ ดังนี้

1) จัดประชุมเจ้าหน้าที่เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ และแบ่งมอบภารกิจ

2) กำกับ ติดตามในการประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(3) หัวหน้างานบริหารประเด็น ทำหน้าที่ประชุมกำหนดประเด็น จัดลำดับของข้อมูลที่เกิดขึ้นตามสถานการณ์ เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบ กำหนดตัวผู้รับผิดชอบ รูปแบบวิธีการ ช่องทาง ช่วงเวลา และความถี่ในการประชาสัมพันธ์

(4) หัวหน้างานพัฒนาเครือข่าย มีหน้าที่สร้างและบริหารเครือข่ายการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของกรมประชาสัมพันธ์ และประสานเครือข่ายเพื่อขยายช่องทางการเผยแพร่

(5) หัวหน้างานเผยแพร่ มีหน้าที่จัดทำข่าวและรายการเผยแพร่ผ่านสื่อ จัดแถลงข่าว และจัดการประชุมทางไกลผ่าน Video Conference

(6) หัวหน้างานติดตามข้อมูล มีหน้าที่ติดตามและรวบรวมข้อมูล แจกแจงข้อมูล และติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิดเพื่อนำเสนอผู้บริหารและที่ประชุมกำหนดประเด็น

(7) ส่วนสนับสนุน มีหน้าที่ให้การสนับสนุนงบประมาณ สิ่งอุปกรณ์ เครื่องมือ ยานพาหนะบริการ (เช่น อาหาร น้ำ ฯลฯ) และทรัพยากรอื่นๆ ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน

3.8 ที่ตั้ง

ศูนย์ปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ กรมประชาสัมพันธ์ ตั้งอยู่ที่ชั้น 2 อาคารกรมประชาสัมพันธ์ หรือศูนย์ปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์สำรอง ชั้น 7 อาคาร กรมประชาสัมพันธ์ หรือสถานที่ที่มีความเหมาะสมตามประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน

3.9 แนวทางปฏิบัติ

กรมประชาสัมพันธ์ได้ดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการรองรับกรณีเกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน โดยจำแนกเป็น 2 แผนหลัก ดังนี้

(1) แผนปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ในภาวะวิกฤติ

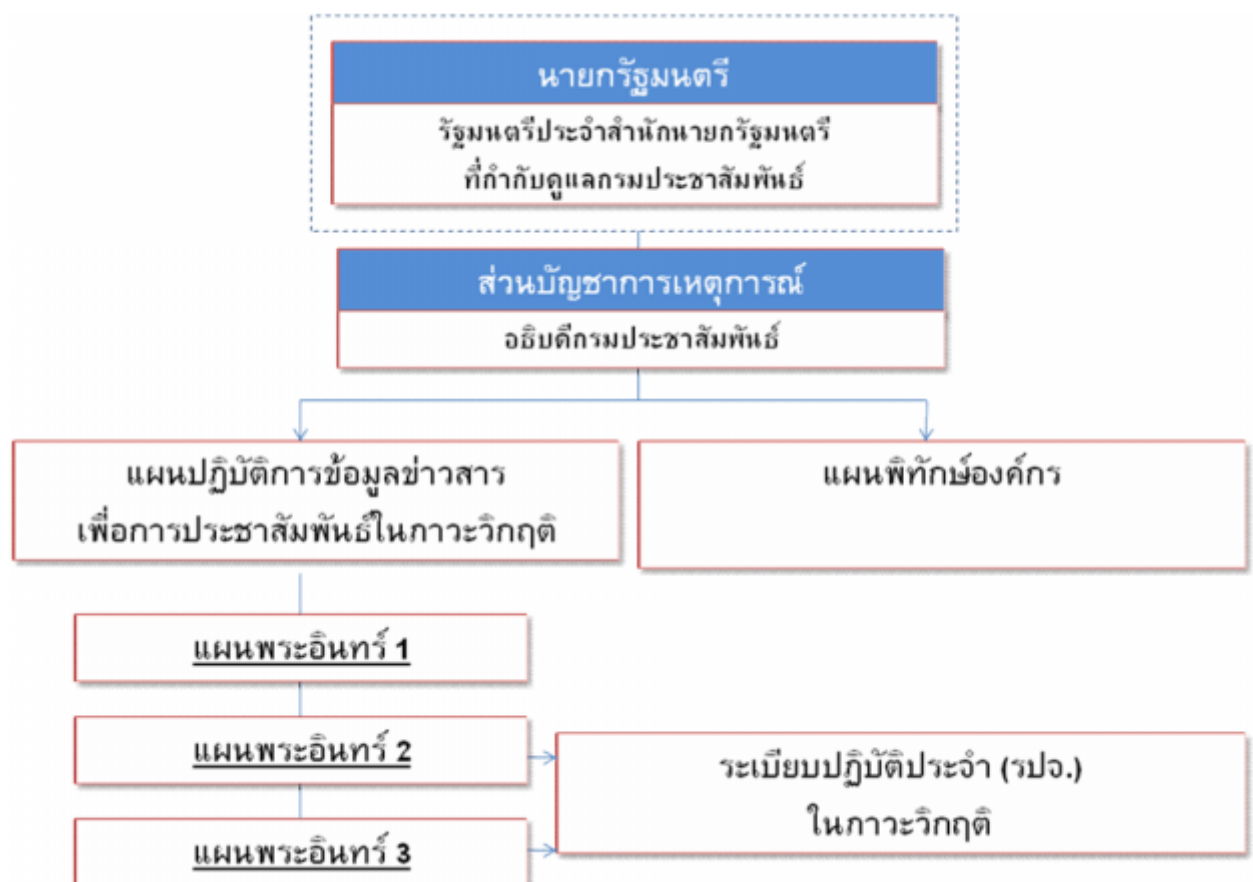
1.1 แผนปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ในภาวะวิกฤติ จำแนกตามระดับความรุนแรงของภัย 3 ระดับ และแนวทางการปฏิบัติ 3 ขั้นตอน (ขั้นก่อนเกิดภัย ขั้นขณะเกิดภัย และขั้นหลังเกิดภัย) ในแต่ละระดับความรุนแรงของภัย เพื่อให้สามารถดำเนินการประชาสัมพันธ์และจัดการข่าวสาร สนับสนุนการดำเนินงานตามหน้าที่ของหน่วยงานต่าง ๆ ที่ตราไว้ในพระราชบัญญัติป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน พ.ศ. 2525 ได้อย่างสอดคล้อง ลงตัวโดยได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนการปฏิบัติ ตามระดับความรุนแรงของภัยไว้ ดังนี้

ลำดับ	ความรุนแรง	แผนปฏิบัติการ
1.	การประชาสัมพันธ์และการบริหารจัดการด้านข่าวสารในสถานการณ์ปกติและการเตรียมพร้อมรับสถานการณ์ฉุกเฉินเพื่อการแก้ไขปัญหาในสถานการณ์วิกฤติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการประชาสัมพันธ์ และการจัดการด้านข่าวสารทั้งของกรมประชาสัมพันธ์และหน่วยงานอื่นๆ เช่น สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงกลาโหม สำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร จังหวัด และกลุ่มจังหวัด	แผนพระอินทร์ 1
2.	ความรุนแรงของภัยระดับ 1-2 สาธารณภัยและภัยด้านความมั่นคงที่เกิดขึ้นทั่วไป สาธารณภัยขนาดเล็ก หรือขนาดกลางซึ่งกองอำนาจการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนเขตท้องที่สามารถควบคุมสถานการณ์และจัดการระงับภัยได้	แผนพระอินทร์ 2
3.	ความรุนแรงของภัยระดับ 3-4 สาธารณภัยและภัยด้านความมั่นคงระดับใหญ่ที่มีผลกระทบรุนแรงกว้างขวางหรือสาธารณภัยที่จำเป็นต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญหรืออุปกรณ์พิเศษและสาธารณภัยขนาดใหญ่ที่มีผลกระทบร้ายแรงอย่างยิ่ง เป็นภัยพิบัติที่ต้องอาศัยการสนับสนุนความช่วยเหลือจากหน่วยงานหลายส่วนราชการ	แผนพระอินทร์ 3

1.2 แต่ละหน่วยงานต้องจัดทำ **ระเบียบปฏิบัติประจำ (รปจ.)** รองรับแผนปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ในภาวะวิกฤติ โดยกำหนดแนวทางและกระบวนการในการดำเนินการประชาสัมพันธ์และการจัดการข่าวสาร ซึ่งเป็นการบูรณาการการดำเนินงาน ของทุกฝ่าย กำหนดบทบาทหน้าที่ของหน่วยงาน รวมถึงเจ้าหน้าที่แต่ละตำแหน่งเป็นขั้นตอน อย่างละเอียด เพื่อให้การดำเนินงานด้านการประชาสัมพันธ์และการจัดการข่าวสารในภาวะวิกฤติ เป็นไปอย่างเห็นระบบ ทันท่วงทีมีความเป็นเอกภาพ และสามารถให้สนับสนุนการดำเนินงานตามแผนป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนแห่งชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(2) **แผนพิทักษ์องค์กร** เป็นแผนที่จัดทำขึ้นเพื่อเป็นการรักษาความปลอดภัยอาคารที่ทำการ และเตรียมการด้านความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่และป้องกันต่อความเสียหายทรัพย์สินของทางราชการจากกรณีเกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน

แนวทางปฏิบัติรองรับภาวะวิกฤติของกรมประชาสัมพันธ์

รายละเอียดแผนปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารเพื่อประชาสัมพันธ์ในภาวะวิกฤติ**แผนพระอินทร์ 1**

แผนพระอินทร์ 1 เป็นแผนปฏิบัติข้อมูลข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ในสถานการณ์ปกติและการเตรียมพร้อมรับสถานการณ์ฉุกเฉินของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการประชาสัมพันธ์และการจัดการด้านข่าวสาร ทั้งของกรมประชาสัมพันธ์ร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ เช่น สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงกลาโหม สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร จังหวัด และกลุ่มจังหวัด

1) ขั้นก่อนเกิดภัย (การเตรียมการ)

(1) จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์และศูนย์ปฏิบัติการสำนักประชาสัมพันธ์เขต 1-8 (IOC- Region 1-8) ณ สำนักประชาสัมพันธ์เขต 1 – 8 ศูนย์ปฏิบัติการฯ 75 จังหวัด รองรับการปฏิบัติงานด้านบริหารจัดการข้อมูลข่าวสารทั้งในสถานการณ์ปกติและภาวะวิกฤติก่อนเกิดสถานการณ์วิกฤติ

(2) แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน

โดยใช้รูปแบบโครงสร้างการจัดองค์กรศูนย์ IOC ส่วนกลางเป็นหลักในการแต่งตั้ง โดยให้ผู้มีอำนาจลงนามในคำสั่งแต่งตั้งล่วงหน้าตั้งแต่ก่อนเกิดเหตุวิกฤติ

(3) ประสานงาน รวบรวมข้อมูล แนวทางปฏิบัติ ขอบเขตหน้าที่รับผิดชอบ ช่องทางการติดต่อประสานงาน จากหน่วยงานต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในแผนป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน เพื่อจัดทำแผนเผชิญเหตุด้านการสื่อสารประชาสัมพันธ์ในภาวะวิกฤติ (Crisis Communication Plan) ใน 2 ระดับ ดังนี้

(3.1) ศูนย์ปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ส่วนกลาง กำหนดแผนปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ในภาวะวิกฤติ กรมประชาสัมพันธ์ โดยกำหนดผู้รับผิดชอบงานโดยตรง มีผู้ปฏิบัติงานชัดเจนลงถึงระดับบุคคลและขั้นตอนในแต่ละระดับและแต่ละหน่วยงาน ในการรับสถานการณ์ในแต่ละระดับความรุนแรง ตามแผนพระอินทร์ 2 และพระอินทร์ 3

(3.2) ศูนย์ปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ สปข.1-8 จัดทำแผนปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ในภาวะวิกฤติ ตั้งแต่การสั่งการ การปฏิบัติงาน การเลือกช่องทางการสื่อสารระหว่างส่วนกลาง กับส่วนภูมิภาค และระดับจังหวัด การรายงาน การประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเครือข่ายในพื้นที่ นำมาประชุมร่วมเพื่อหาแนวทางการดำเนินงานที่เป็นเอกภาพ

โดยรายละเอียดของแผน ควรระบุวิธีการปฏิบัติงานแต่ละประเภท แต่ละหน้าที่ในเหตุวิกฤติแต่ละชนิดว่าใครจะต้องปฏิบัติอย่างไรเมื่อมีอะไรเกิดขึ้น (Contingency Plan) ในแผนเผชิญเหตุนี้ ควรประกอบด้วย

- วัตถุประสงค์ของแผน
- ปรัชญาและหลักปฏิบัติ
- ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับลักษณะและธรรมชาติของวิกฤตการณ์แต่ละชนิด
- ขอบเขตและการกำหนดระดับความรุนแรงของวิกฤตการณ์
- ชุดปฏิบัติการประชาสัมพันธ์ในภาวะวิกฤติ รายชื่อสมาชิกของชุดปฏิบัติการทุกคน ตำแหน่งหมายเลขโทรศัพท์ทั้งที่ทำงานและที่บ้าน รายชื่อบุคลากรสนับสนุน
- อธิบายหน้าที่ความรับผิดชอบเฉพาะของสมาชิกในแต่ละคนอย่างชัดเจน
- รายการเครื่องมืออุปกรณ์สำหรับการติดต่อสื่อสารและอุปกรณ์ประจำสำนักงานที่สามารถเคลื่อนย้ายมาติดตั้งใช้งาน ณ ศูนย์ฯ ได้ทันที เมื่อมีเหตุการณ์เกิดขึ้น รายชื่อเครื่องมืออุปกรณ์ที่ต้องใช้ในการปฏิบัติงาน แหล่งที่จะเคลื่อนย้ายมาใช้ในการปฏิบัติงาน
- รายชื่อกลุ่มเป้าหมาย
- รายชื่อบุคลากรของหน่วยงานบรรเทาสาธารณภัยทุกคน เจ้าหน้าที่ท้องถิ่น ผู้อำนวยการฝ่ายวัตถุอันตราย และเจ้าหน้าที่ด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสามารถให้ข้อมูลข่าวสารในแต่ละด้านได้เป็นอย่างดี
- รายชื่อสื่อมวลชน ทั้งผู้สื่อข่าว บรรณาธิการข่าว พร้อมหมายเลขโทรศัพท์ติดต่อเพื่อแจ้งให้ทราบการจัดตั้งศูนย์ฯ การให้บริการข้อมูลข่าวสาร แนวทางปฏิบัติ และการอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานแก่สื่อมวลชน
- รายชื่ออาสาสมัครเครือข่ายการประชาสัมพันธ์ในท้องถิ่นเพื่อการติดต่อสื่อสารกับประชาชนในชุมชน

(4) จัดทำแผนพิทักษ์องค์กร เพื่อเป็นการรักษาความปลอดภัยอาคารที่ทำการ และเตรียมการป้องกันความเสียหายต่อชีวิตของเจ้าหน้าที่และทรัพย์สินของทางราชการจากกรณีเกิดเหตุการณ์ความไม่สงบเรียบร้อย

(5) หน่วยงานในสังกัด กปส. เตรียมพร้อมในการส่งเจ้าหน้าที่ และชุดข่าวเข้าปฏิบัติหน้าที่ที่กำหนดตามแผน รปจ.

(6) จัดทำสรุปวิเคราะห์ ข้อเสนอแนะ การคาดคะเนวิกฤตการณ์ที่อาจเกิดขึ้นได้ โดยคาดการณ์ล่วงหน้าว่าอาจเกิดเหตุวิกฤตชนิดใดแก่องค์กร หน่วยงาน หรือเกิดขึ้นในพื้นที่ หรือในจังหวัด ประเมินความเสี่ยงและความรุนแรงของเหตุวิกฤตที่อาจเกิดขึ้น ตรวจสอบว่าการเตรียมมาตรการป้องกันมิให้ประเด็นความเสี่ยงข้างต้นเปลี่ยนสถานะภาพไปเป็นภาวะวิกฤติ และแผนหรือมาตรการรับมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้ได้รับความเดือดร้อนเสียหาย วิธีการที่มีประสิทธิภาพในการติดต่อสื่อสารกับกลุ่มเป้าหมายไว้หรือไม่

(7) ฝึกซ้อมปฏิบัติงานตามแผนฯ

ศูนย์ปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและจังหวัด เตรียมจัดการจำลองสถานการณ์ภาวะวิกฤติ และเมื่อเสร็จสิ้นการซ้อม ควรมีการประเมินผล การฝึกซ้อมและปรับปรุงแก้ไขสิ่งที่เป็นข้อขัดข้องหรือจุดบกพร่องทั้งหลาย และควรนำไปสู่การปรับแผนให้มีความเหมาะสมคล่องตัวและสอดคล้องกับความเป็นจริงที่ปฏิบัติได้มากที่สุด เพื่อให้ทุกหน่วยงานได้ใช้ปฏิบัติงานเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

(8) วางระบบเตือนภัยก่อนเกิดเหตุ โดยทำความเข้าใจกับหน่วยงานในพื้นที่หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และบรรจุชื่อหน่วยงาน หมายเลขโทรศัพท์ชื่อเจ้าหน้าที่ ผู้รับผิดชอบในการแจ้งเตือนภัยแก่สาธารณชน ข้อความเตือนภัย และข้อมูลที่สำคัญและจำเป็นอื่น ๆ ในการแจ้งเตือนภัยไว้ด้วยในแผนเผชิญเหตุด้านสื่อสารประชาสัมพันธ์

(9) จัดทำสรุปบทเรียน (Lesson Learnt) ของการเกิดสถานการณ์ฉุกเฉินหรือภาวะวิกฤติครั้งสำคัญที่ผ่านมา เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการในอนาคต

แผนพระอินทร์ 2

แผนพระอินทร์ 2 เป็นแผนปฏิบัติการรองรับ ความรุนแรงของภัยระดับ 1-2 หมายถึง สาธารณภัยและภัยด้านความมั่นคงที่เกิดขึ้นทั่วไป หรือมีขนาดเล็ก หรือสถานการณ์ขนาดกลาง ซึ่งกองอำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนเขตท้องที่สามารถควบคุมสถานการณ์และจัดการระงับภัยได้โดยลำพัง

1) ขั้นก่อนเกิดภัย (การเตรียมการ)

กปส. ประสานงาน รวบรวมข้อมูล แนวทางปฏิบัติ ขอบเขตหน้าที่รับผิดชอบ ช่องทางการติดต่อประสานงาน จากหน่วยงานต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในแผนป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน

หน่วยงานในสังกัด กปส. ส่งเจ้าหน้าที่ และทีมข่าวเข้าปฏิบัติงานในพื้นที่ที่ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน

2) ขั้นขณะเกิดภัย(การปฏิบัติงานเมื่อเกิดภัย)

อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์หรือรองอธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ที่ได้รับมอบหมายสั่งการเข้าสู่แผนปฏิบัติการในสถานการณ์ฉุกเฉิน แผนพระอินทร์ 2

ศูนย์ IOC ที่เกิดเหตุ จะทำหน้าที่รวบรวมข้อมูลสถานการณ์เพื่อรายงานความคืบหน้าของสถานการณ์ เพื่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาและไม่ให้เกิดการตื่นตระหนก โดยรายงานผ่านสื่อต่างๆ ทั้งในสังกัดกรมประชาสัมพันธ์และเครือข่าย

หากมีเหตุจำเป็นต้องจัดส่งชุดข่าวหรือชุดถ่ายทอดสดลงพื้นที่ หรือจำเป็นต้องอพยพผู้คนออกจากบริเวณโดยรอบ ศูนย์ปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์จะเป็นผู้ตัดสินใจสั่งการเพื่อปฏิบัติได้ทันที

กรณีเกิดเหตุในพื้นที่จังหวัด ให้ IOC ส่วนกลาง หรือ IOC ส่วนภูมิภาคอื่นๆ ให้การสนับสนุน ทั้งบุคลากรและอุปกรณ์เครื่องมือในการปฏิบัติงานในพื้นที่เกิดเหตุ โดยอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของศูนย์ปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์

3) ขั้นหลังเกิดภัย (การฟื้นฟู)

IOC ส่วนกลางและส่วนภูมิภาคจะทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์และเป็นสื่อกลางในการประสานงานให้ความช่วยเหลือ โดยดำเนินการประชาสัมพันธ์ช่องทางการให้ความช่วยเหลือร่วมกัน จนกว่าสถานการณ์จะกลับคืนสู่ภาวะปกติ

แผนพระอินทร์ 3

แผนพระอินทร์ 3 เป็นแผนปฏิบัติการรองรับความรุนแรงของภัยระดับ 2 หมายถึง สาธารณภัยและภัยด้านความมั่นคงระดับใหญ่ เป็นภัยพิบัติที่ต้องอาศัยการสนับสนุนความช่วยเหลือจากหน่วยงานหลายส่วนราชการภายในเขตจังหวัดหรือจังหวัดใกล้เคียง สำนักประชาสัมพันธ์เขตไม่สามารถควบคุมเหตุการณ์และจัดการระงับภัยได้ ผู้อำนวยการสำนักประชาสัมพันธ์เขต รองอธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ที่ได้รับมอบหมาย หรืออธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ จะต้องเข้าควบคุมทันที

1) ขั้นก่อนเกิดภัย (การเตรียมการ)

กปส. ประสานงาน รวบรวมข้อมูล แนวทางปฏิบัติ ขอบเขตหน้าที่รับผิดชอบ ช่องทางการติดต่อประสานงาน จากหน่วยงานต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในแผนป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน

หน่วยงานในสังกัด กปส. เตรียมพร้อม ส่งเจ้าหน้าที่ และชุดข่าวเข้าปฏิบัติหน้าที่ที่กำหนดตามแผน รปจ. โดยทันทีเมื่อประกาศใช้แผนพระอินทร์ 3

๒) ขั้นขณะเกิดภัย(การปฏิบัติงานเมื่อเกิดภัย)

อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์หรือรองอธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ที่ได้รับมอบหมาย สั่งการเข้าสู่แผนปฏิบัติการในสถานการณ์ฉุกเฉิน แผนพระอินทร์ 3 โดยใช้กรมประชาสัมพันธ์เป็นที่ตั้ง และมอบหมายให้ศูนย์ IOC ส่วนกลางเป็นหน่วยงานรับผิดชอบดำเนินการประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กปส. ทำหน้าที่ศูนย์กลาง เรียกประชุมเจ้าหน้าที่ของศูนย์ IOC เพื่อตั้งกองบัญชาการเหตุการณ์ ณ กองอำนวยการเหตุการณ์ ที่ผู้อำนวยการเหตุการณ์จัดตั้งขึ้น เพื่อดำเนินการวิเคราะห์ ประมวลสถานการณ์ และคาดการณ์ เพื่อกำหนดนโยบาย วางแผน กำหนดกลยุทธ์ และประสานงานความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศ และต่างประเทศ โดยเป็นที่ปรึกษาให้กับผู้อำนวยการเหตุการณ์ ในด้านการประชาสัมพันธ์ และการข่าว ให้การสนับสนุนข้อมูลจากฐานข้อมูลร่วม JIC เพื่อบริหารวิกฤตการณ์ตามแผนฯ

หน่วยปฏิบัติด้านสื่อของกรมประชาสัมพันธ์ เข้าพื้นที่เพื่อรวบรวมข้อมูลตาม รปจ. ของหน่วยงานต้นสังกัด

กรณีเกิดเหตุในพื้นที่จังหวัด ให้ IOC ส่วนกลาง หรือ IOC ส่วนภูมิภาคอื่นๆ ให้การสนับสนุน ทั้งบุคลากรและอุปกรณ์เครื่องมือในการปฏิบัติงานในพื้นที่เกิดเหตุ โดยร่วมกับ IOC จังหวัด หรือสำนักประชาสัมพันธ์เขต และอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของศูนย์ปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์

๓) ชั้นหลังเกิดภัย (การฟื้นฟู)

เมื่อสถานการณ์คลี่คลาย ให้ศูนย์ IOC ทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และระดับจังหวัด ประกาศปรับการลดระดับของแผนพระอินทร์ 3 พระอินทร์ 2 หรือพระอินทร์ 1 ตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่และดำเนินการประสานงาน และสนับสนุนการปฏิบัติการด้านการประชาสัมพันธ์ต่อไปอีกระยะหนึ่ง จนกว่าสถานการณ์จะกลับคืนสู่ภาวะปกติ แล้วดำเนินการประเมินผล เพื่อนำไปปรับปรุงแผนฯ ให้มีประสิทธิภาพ พร้อมรับมือสถานการณ์วิกฤตครั้งต่อไปได้ดียิ่งขึ้น

**ระดับของการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการข้อมูลข่าวสาร
เพื่อการประชาสัมพันธ์ในภาวะวิกฤติ**

แผนพระอินทร์ 1	แผนพระอินทร์ 2	แผนพระอินทร์ 3
ใช้ในภาวะปกติ	ใช้ในภาวะวิกฤติความรุนแรงขนาดเล็ก-กลาง	ใช้ในภาวะวิกฤติความรุนแรงระดับใหญ่
บุคลากรของ กปส.ปฏิบัติหน้าที่ปกติตามภารกิจประจำที่ได้รับมอบหมาย	บุคลากรของ กปส. ที่มีรายชื่อตามคำสั่งแผนปฏิบัติการฯ พระอินทร์ 2 รายงานตัวเพื่อปฏิบัติหน้าที่ ณ ศูนย์ IOC	บุคลากรของ กปส. ปฏิบัติหน้าที่ในภาพรวมร่วมกันทั้งงบประมาณและการปฏิบัติงานตามคำสั่งที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการฯ พระอินทร์ 3
สื่อในสังกัด กปส. นำเสนอรายการตามปกติ	สื่อในสังกัด กปส. ปรับผังรายการและรูปแบบการนำเสนอตามที่ผู้บริหารศูนย์ฯ กำหนด	สื่อทั้งของ กปส. และสื่อของรัฐอื่นๆ นำเสนอในรูปแบบรวมการเฉพาะกิจ
การบริหาร กปส. ปฏิบัติหน้าที่ปกติ โดยยึดถือกฎระเบียบนโยบายตามปกติ	หน่วยงานของ กปส. ปฏิบัติหน้าที่โดยยึดกฎ ระเบียบในภาวะไม่ปกติตาม กปส.ประกาศ	หน่วยงานของ กปส. ปฏิบัติหน้าที่ โดยยึดกฎ ระเบียบภาวะวิกฤติ เช่น พระราชบัญญัติ,พระราชกำหนดตามที่รัฐบาลประกาศใช้